

FORSLAG TIL SALMER / SANGER / TONER / MUSIKK

Fra Svein Gjelten Bakken, organist i Tolga kommune.

Setermesse/friluftsmesse, musikalske innspill og egne erfaringer.

Jeg har hatt gleden av å spille på setermesser/friluftsmesser fra ung alder (16 år gammel) ca sommeren 1997 i Tolga kommune. Det har hver sommer vært tjenester med til dels meget godt oppmøte og generelt gode tilbakemeldinger fra de oppmøtte. Ved flere anledninger har det vært dåp på disse messene, noe som illustrerer hvor høyt folk verdsetter setermessene som konsept. Jeg har inntrykk av at setermessene representerer noe folkelig og inkluderende i tillegg til at naturen og seteromgivelsene skaper en helt spesiell og høytidelig ramme. I de fleste tilfeller har messene våre vært holdt utendørs, mens noen ganger har været tvunget oss inn, og vi har da samlet oss inne i seterhuset på den aktuelle seter. Ganske folksomt og trangt til tider, men desto mer intimt og koselig! Etter messene har det vært rikelig traktement, gjerne salg av tradisjonskost. Ved flere anledninger har det vært tilbud om omvisning på setra eller i traktene. Jeg har inntrykk av at setereiere rundt omkring ser på det som ærefult å få være vertskap i anledning setermesse.

Musikk er sentralt i enhver kirkelig sammenheng, også utendørs. Salmesangen skaper deltakelse og fellesskap, musikken det lyttes til atmosfære og stemning. Musikk kan ofte uttrykke mer enn ord. Å velge musikk som står til den spesielle rammen setermarker og natur gir er derfor sentralt. Mye vil fungere, men det er naturlig å tenke seg at man tar opp tråden etter det livet som har vært på setrene fra gammelt av, med folketoner og setermelodier hvis det er mulig.

Bruk av kjente salmer

Noen av salmene vi har benyttet:

86
98
244
268
270
307
312
319
349
416
430
669
695
716
727
740
763
871
943
041

Etterskrift fra bispekontoret: Salmene som er oppgitt er fra NoS 1984.

Salmer fra NoS 2013:

1
86
101
222
240
246
267
280
296
312
319
328
415
431
651
665
715
734
759
841

Salmer som hyller naturen/skaperverket/sommeren. Det er viktig å bruke salmer som er godt kjent og som er gode å synge. Salmer som folk identifiserer seg med og kjenner skaper god

salmesang og deltakelse. Gjenkjennelseessaspektet er viktig. Mitt inntrykk er at salmesangen i mange tilfeller er vel så bra på setermesse som tradisjonelle messer holdt innendørs i kirkene.

Bruk av lokale musikalske tradisjoner/komponister og folkemusikk: (Til pre/post/lyttestykker)

Folketoner/setermelodier

Alf Hulbækmo

Egil Storbekken

Østerdalsmusikken O.M.Sandvik (Samling av folkemusikk fra distriktet)

Religiøse folketoner O.M.Sandvik (Samling over to bind)

Musikk i ovennevnte sjanger kommer særlig til sin rett med natur og seterhus som omgivelser. Jeg er generelt pådriver for bruk av lokalt og folkemusikkrelatert stoff der dette er naturlig, og særlig i setermessesammenheng.

Egenskrevne musikalske innslag

Ved flere anledninger har jeg følt det naturlig å skrive en liten snutt til preludium og/eller postludium til setermessebruk, stykkene lager jeg gjerne i folketonedrakt. Tradisjon handler om å ta vare på gammelt og skape nytt. Det settes ofte pris på å få et nyskrevet stykke til dagen/setra.

Instrumenter som har vært benyttet:

Jeg har benyttet altsaksofon til salmesang, liturgi og til framføring av preludium/postludium evt andre musikalske innslag. Saksofonen har både den kraftfullhet og klangrikdom som kreves til sammenhengen og flere har gitt tilbakemeldinger på at instrumentet fungerer godt.

Der det er strøm har jeg ofte benyttet et elektrisk piano til salmesangen og hatt med saksofonen som "krydder".

Fordelen med akustiske instrumenter i setermessesammenheng er at disse bygger opp under den intime stemningen, man kommer gjerne nærmere menigheten.

Lurlokk og evt andre tradisjonsinstrumenter (bukkehorn, seljefløyte og lignende) vil være stemningsskapende til pre-/postludium.

Dette var en liten oppsummering av det vi har gjort hos oss på det musikalske planet under setermesser/friluftsmesser.